

Nr 900

Av herrar Wachtmeister och Ringaby, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 103, med förslag till förordning om ändring i skogsvärderingsinstruktionen den 1 juni 1951 (nr 440), m. m.

(Lika lydande med motion nr 735 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 103/1964 föreslås »i syfte att erhålla garantier mot alltför höga taxeringsvärden å skogsmark och växande skog vid 1965 års allmänna fastighetstaxering» att viss reduktion skall ske av de priser på skog som skall läggas till grund för värdesättningen vid fastighetstaxeringen. Den reduktion, uppgående till tre kronor per skogskubikmeter virkesförråd — dock begränsat till högst 30 % av det oreducerade taxeringsvärdet — som finansministern därvid förordar innebär enligt en av skogsstyrelsen och skogshögskolan utförd överslagsberäkning (bihang till propositionen) att 1957 års taxeringsvärde för »genomsnittsfastigheterna» i olika landsdelar skulle reduceras på sätt nedanstående sammanställning utvisar:

Län	Taxeringsvärde i kr./ha		Reduktion %
	1957	1965	
BD	143	109	24
AC	174	157	10
Z	172	140	19
Y	269	246	9
W (X)	468	395	16
S (U)	780	704	10
D (T, C, B, E)	807	783	3
R (P)	981	939	4
G (F, H)	1047	1025	2
N (K, L, M, O)	778	774	1

För hela riket beräknas reduktionen komma att uppgå till 8 %. Om emellertid såsom skogsstyrelsen och skogshögskolan i sin utredning angivit den fortgående ökningen av virkesförråden och andelen grovskog kan beräknas inverka på taxeringsvärdena i höjande riktning med 5—10 %, torde resultatet för riket i dess helhet bli att 1965 års taxeringsvärden för skogsmark och växande skog i stort sett blir av samma storlek som 1957 års. Med hänsyn till den konstaterade och även i propositionen omnämnda starka nedgången om i genomsnitt ca 25 % i de rånettovärden, som enligt den s. k.

femårsregeln ligger till grund för dessa taxeringar, finner vi detta anmärkningsvärt och ej i överensstämmelse med den allmänna uppfattningen om skogsbrukets ekonomiska situation. Skall som sig bör taxeringsvärdena avspegla den nedgång i skogsvärdena som de facto inträtt, måste onekligen den föreslagna reduktionen betecknas som icke till fyllest.

Förhållandet framträder ännu mera pregnant vid en närmare granskning av de förväntade taxeringsvärdena för skogen inom olika landsdelar och i olika avsättningslägen. Som ovanstående sammanställning utvisar medför den föreslagna reduktionen högst varierande nedskärning av 1957 års taxeringsvärden i olika landsdelar och därmed också — vilket är liktydigt — för olika avsättningslägen. Beaktas förrådsökningen torde sålunda en nämnvärd reduktion av taxeringsvärdena vara att motse blott i några norrlandslän och i Kopparbergs län under det att i alla övriga landsdelar värdena torde komma att i realiteten förbli oförändrade eller undergå förhöjning — det sistnämnda särskilt vad det gäller välbelägna skogsfastigheter.

Vill man åstadkomma en rimlig nedskärning av de nu gällande taxeringsvärdena för skogen — en uppfattning som vi finner väl motiverad ej endast på grund av det nuvarande ekonomiska läget inom skogsbruket utan även med tanke på skogsnäringens närmaste framtidsaspekter — måste enligt vårt förmenande den i propositionen föreslagna reduktionseffekten förstärkas. Detta kan ske på flera sätt, såsom genom en höjning av »säkerhetsmarginalen» till 3: 50 à 4 kronor per skogskubikmeter virkesförråd, genom ändring av kapitaliseringsprocenten eller genom förhöjt avdrag för skogsbrukets allmänna omkostnader.

Det förstnämnda av dessa alternativ utgör liksom den redan föreslagna reduktionen realiter ett tämligen irrationellt ingrepp i värderingsförfarandet som, då det alltid resulterar i ett mer eller mindre ojämnt utfall, icke kan förordas. Det andra alternativet åter förutsätter så arbetskrävande omräkningar av fastighetstaxeringens omfattande tabellverk att det icke nu torde kunna inrymmas i taxeringens tidsplan. Däremot synes det tredje alternativet — en höjning av det allmänna omkostnadsavdraget — utan olägenhet kunna tillämpas i förevarande syfte. En ändring på denna punkt av taxeringsreglerna torde icke — som i propositionen (s. 27) antyds — vara av sådan natur, att den kan innebära avsevärda omkastningar i rådande värdeförhållanden utan komma att verka likformigt nedskärande över hela linjen.

Avdraget i fråga avser som bekant kostnader för förvaltning och bevakning, för skogens vård, för föryngrings- och skyddsåtgärder, för väg- och dikesunderhåll samt för skogsindelning ävensom sådana övriga kostnader för fasta anläggningar och fast arbetskraft, som ej inryms i direkta avverknings- och transportkostnader liksom till skogsbrukets omkostnader hänförliga skatter som ej annorlunda beaktas. Vid de senaste fastighetstaxeringarna har avdraget för allmänna omkostnader uppgått till 33 % av det värde som skulle tillkommit skogsmarken och den växande skogen om dylikt avdrag

ej medgäves (bruttovärde). Uppskattningen av avdraget till 33 % synes ursprungligen närmast vara grundad på en av domänstyrelsen gjord utredning till 1945 års allmänna fastighetstaxering rörande domänverkets allmänna omkostnader för skogsbruket i genomsnitt under åren 1936—1942. Utredningen avser uteslutande förhållandena på statsskogarna, för vilka som bekant en av de större omkostnadsposterna, den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten, icke utgår. Härtill kommer att under den tidsrymd som utredningen omfattar de allmänna omkostnaderna var relativt små, icke minst beroende på att skogsodlings- och föryngringsåtgärder liksom väg- och byggnadsunderhåll då var av jämförelsevis ringa omfattning mot nu för tiden. Senare utförda undersökningar utvisar även avsevärt större allmänna omkostnader — för det större enskilda storskogsbruket oftast överstigande 50 % av bruttovärdet.

Givet är att de allmänna omkostnadernas andel av bruttovärdet varierar, beroende på den intensitet varmed skogsvården bedrivs, förvaltningsformen, skogsägarens skattebelastning, skogens belägenhet etc. Klart står emellertid att de allmänna omkostnaderna inom skogsbruket visar samma uppåtgående trend som de direkta avverknings- och transportkostnaderna. Då skogens bruttovärden samtidigt reducerats, måste detta självfallet medföra att de allmänna omkostnadernas andel av detta värde stigit, ett förhållande som rimligen bör men hittills icke beaktats vid fastighetstaxeringarna. En skälig förhöjning av det allmänna omkostnadsavdraget finner vi sålunda väl befogad, och vi anser att avdraget vid 1965 års allmänna fastighetstaxering bör fastställas till lägst 40 %. En sådan åtgärd synes i stort sett innebära en ytterligare reduktion av 1957 års taxeringsvärden med ca 9 %, en reduktion som torde erfordras om propositionens inledningsvis anförda syftemål — att skapa garantier mot alltför höga taxeringsvärden å skogsmark och växande skog vid 1965 års allmänna fastighetstaxering — skall kunna ernås.

Med anledning av vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i bestämmelserna för 1965 års allmänna fastighetstaxering att det enligt skogsvärderingsinstruktionen medgivna avdraget å 33 % för skogsbrukets allmänna omkostnader fastställs till 40 %, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningstext.

Stockholm den 14 april 1964

Hans Wachtmeister

Per-Eric Ringaby